

Bruxelles, 30.9.2020.
SWD(2020) 323 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE

**Izvješće o vladavini prava za 2020.
Poglavlje za Sloveniju**

priložen dokumentu

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

**Izvješće o vladavini prava za 2020.
Stanje u području vladavine prava u Europskoj uniji**

{COM(2020) 580 final} - {SWD(2020) 300 final} - {SWD(2020) 301 final} -
{SWD(2020) 302 final} - {SWD(2020) 303 final} - {SWD(2020) 304 final} -
{SWD(2020) 305 final} - {SWD(2020) 306 final} - {SWD(2020) 307 final} -
{SWD(2020) 308 final} - {SWD(2020) 309 final} - {SWD(2020) 310 final} -
{SWD(2020) 311 final} - {SWD(2020) 312 final} - {SWD(2020) 313 final} -
{SWD(2020) 314 final} - {SWD(2020) 315 final} - {SWD(2020) 316 final} -
{SWD(2020) 317 final} - {SWD(2020) 318 final} - {SWD(2020) 319 final} -
{SWD(2020) 320 final} - {SWD(2020) 321 final} - {SWD(2020) 322 final} -
{SWD(2020) 324 final} - {SWD(2020) 325 final} - {SWD(2020) 326 final}

SAŽETAK

U slovenskom pravosudnom sustavu Sudbeno vijeće i Vrhovni sud imaju važnu ulogu u pogledu imenovanja, karijera i upravljanja u sudstvu te raspolaže naprednom razinom alata informacijske i komunikacijske tehnologije za upravljanje predmetima. Pružanje odgovarajućih resursa Sudbenom vijeću i Državnoodvjetničkom vijeću važan je preduvjet za neovisno i učinkovito funkcioniranje tih autonomnih tijela. Nadolazeća odluka Vrhovnog suda o osnovanosti u pogledu ustavnosti Zakona o parlamentarnoj istrazi mogla bi dati smjernice za zaštitu neovisnosti i autonomije sudaca i tužitelja. Iako je Državno odvjetništvo povećalo svoju učinkovitost, i dalje postoje izazovi u pogledu učinkovitog kaznenog progona gospodarskog i financijskog kriminala. Bez obzira na to što se broj neriješenih predmeta smanjuje i nije sustavan problem, trajanje sudskih postupaka u predmetima povezanim s pranjem novca i dalje je problem.

Slovenija je uvelike uspostavila pravni i institucijski okvir za sprječavanje i borbu protiv korupcije. Opsežne politike o pristupu javnim informacijama, javnom savjetovanju i transparentnosti zakonodavnog postupka dobro se poštuju u praksi. Slovenija ima i autonomno i neovisno specijalizirano tijelo za borbu protiv korupcije, Komisiju za sprječavanje korupcije, koje nadzire sprječavanje korupcije i jačanje integriteta javnih dužnosti. Ljudski i financijski resursi kojima raspolaže ograničeni su i izazivaju zabrinutost. Osim toga, i dalje postoje zabrinutosti u pogledu njezina kapaciteta i neusklađenosti zakonodavstva i prakse, posebno u odnosu na provedbu Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije, najvažnijeg slovenskog zakona u području borbe protiv korupcije.

Iako je neovisnost regulatornog tijela za medije, Agencije za komunikacijske mreže i usluge, zaštićena zakonom, Agencija raspolaže niskom razinom resursa u odnosu na svoje nadležnosti, što utječe na njezinu učinkovitost. Postojeći sustav objavljivanja vlasništva nad medijima čini određene informacije javno dostupnima, čime se osigurava djelomična transparentnost vlasništva, no ne obuhvaćaju se krajnji vlasnici. Nepostojanje pravila koja se posebno odnose na medije u svrhu sprječavanja sukoba interesa unutar sektora negativno utječe na medijski pluralizam u Sloveniji, na nacionalnoj i regionalnoj razini. Dobivanje pristupa javnim informacijama može biti dugotrajan proces za javnost i novinare. Osim tužbi čija je posljedica zastrašivanje, uznemiravanje novinara i prijetnje upućene njima na internetu predstavljaju pitanje koje treba riješiti, no odgovora kaznenopravosudnog sustava nema.

Sustav provjera i ravnoteže temelji se na, među ostalim, dobro razvijenim internetskim alatima za savjetovanje s javnošću i ostalim dionicima, a potporu pružaju pučki pravobranitelj i neovisni zagovornik načela jednakosti. No razdoblje savjetovanja često je kratko, a stajalište neovisnih tijela ne uzima se uvijek u obzir. Ustavni sud može provesti *ex post* ocjenu ustavnosti. Međutim, zbog povećanja broja novih ustavnih žalbi i sve većeg broja neriješenih predmeta postupci pred Ustavnim sudom sve su dugotrajniji i to bi moglo utjecati na učinkovito funkcioniranje Ustavnog suda. Predstavljena je nacionalna strategija za povećanje potpore nevladinim organizacijama do 2023.

I. PRAVOSUDNI SUSTAV

Slovenski pravosudni sustav sastoji se od tri razine: lokalnih i okružnih sudova (koji rješavaju građanske i trgovačke predmete), radnih sudova (od kojih se jedan bavi i rješavanjem predmeta socijalne sigurnosti) i Upravnog suda (koji ima status višeg suda) prvog stupnja (sveukupno njih šezdeset), četiriju viših sudova drugog stupnja (koji rješavaju žalbe protiv odluka prvostupanjanskih sudova) i Vrhovnog suda trećeg stupnja (koji rješava žalbe protiv određenih presuda viših sudova i Upravnog suda). Ustavom je predviđeno Sudbeno vijeće, tijelo *sui generis* izvan triju grana vlasti, čija je zadaća zaštita neovisnosti kao te promicanje i osiguravanje odgovornosti, učinkovitosti i kvalitete rada sudstva.¹ Kandidate za suce odabire Sudbeno vijeće, a zatim ih imenuje Državni zbor (donji dom parlamenta).² Ako Sudbeno vijeće odabere kandidata koji je već bio izabran na sudačku dužnost, samo Vijeće promiče kandidata na novu sudačku funkciju. Državno odvjetništvo neovisno je tijelo, no također je dio izvršne vlasti, a glavne ovlasti u pogledu karijere državnih odvjetnika i njezina funkcioniranja imaju Državnoodvjetničko vijeće i glavni državni odvjetnik. Državnoodvjetničko vijeće neovisno je državno tijelo koje provodi zadaće samouprave državnog odvjetništva i sudjeluje u osiguravanju ujednačenosti kaznenog progona i očuvanju neovisnosti državnih odvjetnika. Slovenska odvjetnička komora dio je pravosudnog sustava kao autonomno i neovisno tijelo.

Neovisnost

U okviru istrage koju je početkom 2019. pokrenuo Odbor za parlamentarnu istragu predviđeno je preispitivanje postupaka državnih odvjetnika i sudaca u konkretnim kaznenim predmetima. No Ustavni sud kasnije je obustavio primjenu Zakona o parlamentarnoj istrazi zbog rizika za neovisnost sudaca i tužitelja koji nosi takva parlamentarna istraga konkretnih predmeta. Odbor za istragu osnovao je Državni zbor na zahtjev Državnog vijeća (*Državni svet*, gornji dom parlamenta).³ Ustavni sud, kojemu su Sudbeno vijeće i državno odvjetništvo prosljedili predmet, obustavio je primjenu Zakona o parlamentarnoj istrazi u odnosu na suce i državne odvjetnike dok ne provede ocjenu ustavnosti tog zakona.⁴ Ustavni sud obustavio je i primjenu parlamentarnog akta na temelju kojega se osniva Odbor za istragu. Sudbeno vijeće navelo je da područje primjene parlamentarne istrage, kako je definirano u okviru parlamentarnog zakona na temelju kojega se ono utvrđuje, ne bi obuhvaćalo funkcioniranje sudstva kao cjeline nego da bi bilo usmjereno na posebne pravomoćne presude i pojedinačne suce. Ustavni sud je u svojoj odluci o privremenim mjerama istaknuo nedostatak primjerenih mehanizama u okviru Zakona kojima bi se suci i državni odvjetnici štitili od parlamentarnih istraga svoje „političke odgovornosti”. Naglasio je i da postoji rizik od parlamentarne istrage koja zadire u neovisnost

¹ Primarna odgovornost Sudbenog vijeća jest odabir kandidata za pravosudne dužnosti. U skladu s Ustavom većina članova Sudbenog vijeća suci su koje biraju njihovi kolege. Preostalih pet članova predstavnici su drugih grana pravne struke koje bira Državni zbor na prijedlog predsjednika Republike. Sudbeno vijeće samo upravlja svojim proračunom.

² Od prvog ponovnog izbora sudaca nakon stjecanja neovisnosti Slovenije 1990-ih parlament je samo jednom odbio suca kandidata za prvo imenovanje. Potrebno je naglasiti da sudac kandidat koji nije imenovan ne može zatražiti sudsko preispitivanje odluke parlamenta.

³ Za više pojedinosti o ustroju parlamenta vidjeti stup IV. Ostala institucionalna pitanja povezana sa sustavom provjera i ravnoteže.

⁴ Sudbeno vijeće (2019.), Zahtjev za ocjenu ustavnosti i djelomičnu obustavu primjene Zakona o parlamentarnoj istrazi; Vrhovno državno odvjetništvo i glavni državni odvjetnik (2019.), Inicijativa za ocjenu ustavnosti Zakona o parlamentarnoj istrazi; Ustavni sud (2019.), Odluka o privremenoj obustavi Zakona o parlamentarnoj istrazi u odnosu na suce; Ustavni sud (2019.), Odluka o privremenoj obustavi Zakona o parlamentarnoj istrazi u odnosu na državne odvjetnike.

sudaca i tužitelja i koja „bi mogla nepovratno utjecati” na neovisnost sudstva te neovisnost i autonomiju državnog odvjetništva. Ustavni sud tek mora donijeti svoju konačnu odluku o meritumu.

Razina percepcije neovisnosti sudstva konstantno se povećavala proteklih godina, no i dalje je niska do prosječna. Razina percepcije neovisnosti sudstva među širom javnosti prosječna je (42 % dobra i vrlo dobra), dok je među poduzećima i dalje niska (36 %), no u oba su istraživanja zabilježeni stalno povećanje i pozitivno kretanje.⁵ Glavni razlog percipiranog nepostojanja neovisnosti sudova i sudaca koji su navela poduzeća jest percepcija uplitanja vlade i političara ili pritiska koji oni vrše, koja je blisko popraćena percepcijom uplitanja ili pritiska gospodarskih ili drugih posebnih interesa, koji su i dalje među najvišima u EU-u.⁶ Vrhovni sud naručio je studiju o razlozima niske razine percepcije neovisnosti sudaca i sudova i niske razine povjerenja u pravosudni sustav, koja bi mogla pomoći utvrditi kanale za poboljšanje. Jedan od razloga tako niske razine povjerenja utvrđenih u ciljanim istraživanjima i radionicama s dionicima u kojima su sudjelovali korisnici sudova, pravni stručnjaci, sudsko osoblje i šira javnost bio je nedostatak znanja i informacija o pravosudnom sustavu, organizacijski i komunikacijski problemi te problemi sa snalaženjem u zgradama sudova. Ta su saznanja dovela do niza mjera koje su proveli Vrhovni sud i druga tijela, od osposobljavanja do boljih informacijskih alata za korisnike sudova nakon što dođu na sud, čiji je cilj povećanje razine povjerenja u sudstvo i razine percepcije neovisnosti sudstva.⁷

Kvaliteta

Digitalizacija pravosudnog sustava u pogledu upravljanja predmetima vrlo je napredna i dalje se razvija kako bi se poboljšala elektronička komunikacija između sudova i stranaka. Informacijske i komunikacijske tehnologije za upravljanje predmetima na naprednoj su razini.⁸ Podaci koji se dobivaju iz svih sustava za upravljanje pravosuđem standardizirani su, integrirani (korištenjem alata za skladištenje podataka) i centralizirani, te se upotrebljavaju za potrebe upravljanja i u statističke svrhe. IT politike i strategije definirao je Vrhovni sud, koji ih koordinira i uređuje. No elektronička komunikacija između sudova i stranaka manje je razvijena. Primjerice, nije uvijek moguće dostaviti predmet elektroničkim putem, primiti sudske pozive elektronički ili pratiti faze sudskog postupka na internetu.⁹ Elektronička komunikacija već je napredovala u određenim područjima, kao što su povrat nespornih dugova koji vodi posebna organizacijska jedinica pri lokalnom sudu u Ljubljani (COVL), gdje spisi o predmetu postoje samo u elektroničkom obliku, te nesolventnost i zemljišni katastar. Poboljšanje alata elektroničke komunikacije u drugim područjima, posebno u građanskim, kaznenim i prekršajnim postupcima, prioritarno je područje rada Vrhovnog suda od 2019. Pokrenut je projekt izrade e-spisa, e-podnesaka, digitalnog uručivanja sudskih dokumenata, plaćanja sudskih pristojbi putem interneta te drugih digitalnih alata.¹⁰

⁵ Slike 44. i 46., Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2020. Razina percepcije neovisnosti sudstva kategorizirana je na sljedeći način: vrlo niska (manje od 30 % ispitanika neovisnost sudstva smatra dobrom i vrlo dobrom), niska (između 30 i 39 %), prosječna (između 40 i 59 %), visoka (između 60 i 75 %), vrlo visoka (iznad 75 %).

⁶ Slike 45. i 47., Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2020.

⁷ Slovenska vlada (2018.), Vrhovni sud predstavio je nove aktivnosti za dugoročno poboljšanje kvalitete i ugleda slovenskog sudstva.

⁸ Slika 40. Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2020.

⁹ Slika 27. Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2020.

¹⁰ Vrhovni sud (2019.), Godišnje izvješće za 2019., str. 124.–125.

Rezultati istraživanja Vrhovnog suda provedenog među korisnicima sudova upotrebljavaju se za daljnje poboljšanje kvalitete pravosuđa. Vrhovni sud naručio je studiju (vidjeti gore) koja je uključivala istraživanja među korisnicima sudova i drugim dionicima. U cilju povećanja kvalitete pravosudne aktivnosti i povjerenja u pravosuđe Vrhovni sud oformio je posebnu projektnu skupinu. Skupina je među ostalim provela istraživanja među sucima i sudskim osobljem, radionice s ključnim sudionicima, intervjuje i unutarnja promatranja. Vrhovni sud je na temelju toga razvio priručnike za nove suce, postupovne priručnike u različitim područjima prava, osposobljavanje za sudsko osoblje te informativne materijale za javnost kao što su brošure, videozapisi i internetska stranica, uključujući o sudskim postupcima.¹¹ Projekt je primio međunarodno priznanje.¹²

Vrhovni sud ima važnu ulogu u dodjeli resursa sudovima. Napredni alati IKT-a za upravljanje predmetima prate granularne podatke na razini određenih sudova. Na taj se način omogućuje predsjednicima sudova, sudskom osoblju na rukovodećim položajima i Vrhovnom sudu da dodjeljuju ljudske i financijske resurse na temelju usporednih podataka o učinkovitosti sudova.¹³ Predsjednici sudova svake godine podnose svoje prijedloge o resursima Vrhovnom sudu. Vrhovni sud zatim analizira podatke o učinkovitosti, uspoređuje radno opterećenje svakog suda i predstavlja analizu predsjednicima sudova u okviru rasprave o resursima. Nakon toga postiže se kompromis o raspodjeli resursa uzimajući u obzir usporedne podatke sudova.

Sudbeno vijeće i Državnoodvjetničko vijeće suočavaju se s poteškoćama u pogledu resursa usprkos određenim poboljšanjima. Sudbeno vijeće sve aktivnije nastoji poboljšati kvalitetu pravosuđa, posebno kroz svoju ulogu u ocjenjivanju sudaca, disciplinskim postupcima i poboljšanju naknade za suce.¹⁴ Usprkos tome što su mu proteklih godina odobreni dodatni resursi Sudbeno vijeće i dalje djeluje s relativno malim brojem članova osoblja u odnosu na široki raspon ovlasti i članove Vijeća koji nisu profesionalci.¹⁵ Prema dionicima ti naponi zahtijevaju dodatne resurse za povećanje administrativnog kapaciteta Sudbenog vijeća, uključujući za poboljšanje postupka odabira sudaca, posebno obrazloženja odluka. Državnoodvjetničko vijeće i dalje ne raspolaže s dovoljno ljudskih i financijskih resursa,¹⁶ što znači da nema mogućnost raditi na poboljšanju opće kvalitete državnog odvjetništva. Njegova uloga u poboljšanju postupka odabira tužitelja također je ograničena nedostatkom osoblja.

Savjetovanja su u tijeku u svrhu finalizacije reforme pravosudne mreže. Tijekom proteklih desetljeća pravosudna mreža (lokacije i nadležnost sudova) izmjenjivala se između jednog suda i više sudova prvog stupnja (okružnih i lokalnih). Postojeći sustav sudova

¹¹ Internetska stranica dostupna je na adresi <http://www.sodisce.si/vsrs/objave/2018102509355191/>.

¹² Projekt Vrhovnog suda Poboljšanje kvalitete pravosuđa (IQ Justice) 2019. osvojio je nagradu Kristalna vaga pravde (Crystal Scales of Justice) Komisije Vijeća Europe za ocjenu učinkovitosti pravosuđa (CEPEJ). U 2019. projekt poboljšanja postupovne pravičnosti, a posebno komunikacije s korisnicima sudova, osvojio je nagradu UX Design Awards 2019. za visoku razinu pristupačnosti korisnicima.

¹³ Vrhovni sud dodjeljuje proračunska sredstva određenim sudovima, a Sudbeno vijeće ima glavnu ulogu u pogledu odabira i karijere sudaca.

¹⁴ Primarna odgovornost Sudbenog vijeća jest odabir kandidata za pravosudne dužnosti. U skladu s Ustavom većina članova Sudbenog vijeća suci su koje biraju njihovi kolege. Preostalih pet članova predstavnici su drugih grana pravne struke koje bira Državni zbor na prijedlog predsjednika Republike.

¹⁵ Sudbeno vijeće ima samo 15 zaposlenika. Za usporednu perspektivu o resursima sudbenih vijeća vidjeti doprinos Europske mreže sudbenih vijeća za Izvješće o vladavini prava za 2020., str. 9. Za usporednu perspektivu o ovlastima sudbenih vijeća vidjeti sliku 50., Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2016.

¹⁶ Državnoodvjetničko vijeće ima samo četiri zaposlenika.

uključuje 55 prvostupanijskih sudova, od čega 44 lokalna suda rješavaju građanske sudske i građanske izvansudske predmete niske (financijske) vrijednosti, a 11 okružnih sudova rješava građanske predmete visoke vrijednosti i trgovačke predmete među pravnim osobama. Već je dugo poznato da podjela između prvostupanijskih građanskih i trgovačkih sudova utječe na učinkovitost sudova. Kao djelomično rješenje reformama iz 2009. i 2015. lokalni sudovi stavljeni su pod stroži nadzor okružnih sudova kako bi se izjednačilo radno opterećenje i smanjili sukobi u pogledu nadležnosti.¹⁷ Veoma napredni sustavi IKT-a za upravljanje predmetima i iskustvo Vrhovnog suda u upravljanju resursima omogućili bi stvaranje većih sudova u gradskim područjima.¹⁸ Savjetovanja Ministarstva pravosuđa sa sudstvom o novoj revidiranoj pravosudnoj mreži nastavila su se 2019., no Vlada još uvijek nije finalizirala zakonodavni nacrt.

Objava presuda prvostupanijskih sudova i dalje je ograničena, posebno u građanskim i trgovačkim predmetima. I dok se većina presuda Vrhovnog suda i viših sudova objavljuje na internetu, objava prvostupanijskih presuda i dalje je na niskoj razini.¹⁹ Osim toga, strojna čitljivost objavljenih presuda, kojom bi se omogućio razvoj usluga i proizvoda za korisnike sudova na temelju rješenja umjetne inteligencije, na relativno je niskoj razini.²⁰ Provedba projekta Ministarstva pravosuđa kojim se želi poboljšati pristup presudama prvostupanijskih sudova na internetu zaustavljena je zbog problema povezanih s automatskom anonimizacijom presuda. Nova se metoda istražuje u suradnji s istraživačima.

Učinkovitost

Poboljšana učinkovitost pravosudnog sustava dovela je do dodatnog smanjenja broja neriješenih predmeta, a trajanje sudskih postupaka uglavnom je ostalo nepromijenjeno. Usprkos tome što mu je broj novih građanskih predmeta među najvećima u EU-u, slovenski pravosudni sustav zabilježio je stalno poboljšanje učinkovitosti u gotovo svim kategorijama predmeta.²¹ U 2019. ukupni broj neriješenih predmeta dodatno se smanjio za više od 7 % u usporedbi s 2018.²² Sudovi su ponovno riješili više predmeta nego što su ih primili iako su riješili manji broj predmeta nego u prošlosti.²³ Prosječno trajanje postupaka povećalo se na oko 13 mjeseci u sudskim građanskim predmetima i stagniralo je na 11 mjeseci u sudskim trgovačkim predmetima jer je prednost dana starijim predmetima. Međutim, još uvijek je potrebno više od 12 mjeseci do prvog ročišta u trgovačkim postupcima. U žalbenom se postupku ti predmeti brzo rješavaju, obično u razdoblju od oko 3 mjeseca. Gotovo jedna četvrtina građanskih i trgovačkih parničnih predmeta rješava se u okviru sudske nagodbe. Međutim, još uvijek je potrebno između 14 i 17 mjeseci da se dostavi pisana presuda u tim vrstama predmeta.

¹⁷ Primjerice, u skladu s izmjenama predsjednik okružnog suda može u okviru godišnje raspodjele posla i u dogovoru s predsjednikom lokalnog suda rasporediti suce na rad unutar okruga, uključujući na okružnom sudu. Osim toga, predsjednik Okružnog suda u Ljubljani može odrediti rješavanje određenih predmeta pred posebnim lokalnim sudovima tog okruga. Vidjeti članke 71. i 105.a Zakona o sudovima.

¹⁸ Slovenija je primila potporu iz Programa potpore strukturnim reformama Europske komisije u svrhu poboljšanja kvalitete svojeg pravosudnog sustava, odnosno razmjene nacionalne prakse u pogledu reformi pravosudne mreže: radionica o reformi pravosudne mreže sa stručnjacima iz FI i NL, 28.–29. rujna 2016., Ljubljana.

¹⁹ Slika 28., Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2020.

²⁰ Slika 29., Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2020.

²¹ Slike 2., 5.–19., Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2020.

²² Podaci o učinkovitosti sudova za 2019., Vrhovni sud.

²³ Ukupna stopa rješavanja predmeta od 101 %. Sveukupno su sudovi riješili oko 70 000 predmeta mjesečno u 2019., u usporedbi s gotovo 100 000 predmeta mjesečno u 2012.

Poteškoće povezane s učinkovitošću i dalje su iznimno velike u predmetima iz područja gospodarskog i financijskog kriminala. Sudski postupci, posebno oni povezani s pranjem novca, i postupci kaznenog progona često su dugotrajni. Kazneni sudovi nastavili su rješavati više predmeta nego što su ih prime (stopa rješavanja predmeta od 102 %). No trajanje kaznenih predmeta smanjilo se na lokalnim sudovima na oko 9,5 mjeseci, a povećalo na okružnim sudovima (na više od 14 mjeseci).²⁴ Pri rješavanju složenijih kaznenih djela koja se odnose na pranje novca, trajanje postupaka na prvostupanjskim sudovima i dalje se povećava i u prosjeku sad iznosi 1 132 dana.²⁵ U 2019. državno odvjetništvo riješilo je više prijava (kaznenih prijava) nego što ih je primilo te godine, i najčešće je bilo potrebno od jedan do dva mjeseca kako bi se odbacila prijava, zatražila dodatna policijska istraga ili dostavila optužnica sudu.²⁶ Međutim, Specijaliziranom državnim odvjetništvu koje rješava predmete iz područja gospodarskog i financijskog kriminala trebalo je oko četiri mjeseca za te korake. Kad je riječ o predmetima koje državno odvjetništvo upućuje na kaznene sudove, taj se broj stalno smanjuje.²⁷ Usprkos određenom napretku, istrage policije i tužitelja koje se odnose na financijski i gospodarski kriminal ponekad traju nekoliko godina, djelomično zbog nedostatka resursa. Te su se poteškoće u pogledu učinkovitosti i kvalitete rješavale ciljanim osposobljavanjem (uključujući o borbi protiv pranja novca), razmjenom primjera dobre prakse i analizom učinkovitosti tužitelja pomoću nadograđenog sustava informacijske i komunikacijske tehnologije.

II. OKVIR ZA BORBUTIV KORUPCIJE

Institucionalni i zakonodavni okvir za sprječavanje i borbu protiv korupcije čini Zakon o integritetu i sprječavanju korupcije. Na snazi su zakoni kojima se uređuju sukobi interesa i izvješćivanje o imovinskom stanju za članove javne uprave, ministarstava i parlamenta, o lobiranju i praksi „rotirajućih vrata“. Institucionalni okvir za borbu protiv korupcije čini Komisija za sprječavanje korupcije, autonomno državno tijelo koje surađuje s drugim tijelima uključenima u borbu protiv korupcije, policijom i Specijaliziranim državnim odvjetništvom.

Slovenija je ostvarila 60/100 bodova na Indeksu percepcije korupcije 2020. organizacije Transparency International, čime je zauzela 11. mjesto u Europskoj uniji i 35. mjesto na svjetskoj razini. Nedavni podaci Eurobarometra pokazuju da 87 % ispitanika smatra korupciju široko rasprostranjenom u Sloveniji (prosjeak za EU je 71 %), a 36 % osoba osjeća se osobno pogođenima korupcijom u svakodnevnom životu (prosjeak za EU je 26 %).²⁸ Prema istraživanjima, 90 % poduzeća smatra korupciju široko rasprostranjenom (prosjeak za EU je 63 %), a 41 % poduzeća smatra da je korupcija problem u poslovanju (prosjeak za EU je 37 %). Nadalje, 23 % osoba smatra da postoji dovoljno uspješnih slučajeva kaznenog progona kako bi se ljude odvratilo od korupcije (prosjeak za EU je 36 %), dok 10 % poduzeća smatra da su osobe i poduzeća koji su uhvaćeni zbog davanja mita višem dužnosniku kažnjeni na odgovarajući način (prosjeak za EU je 31 %).²⁹

²⁴ Podaci o učinkovitosti sudova za 2019., Vrhovni sud.

²⁵ Slika 21., Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2020., kojom se predstavljaju podaci za 2014., 2015., 2016. i 2018.

²⁶ U 2019. stopa rješavanja predmeta bila je iznad 106 %. Podaci državnog odvjetništva.

²⁷ Broj predmeta koji je državno odvjetništvo uputilo na kaznene sudove smanjio se s oko 620 u 2014. na oko 458 u 2018. (na 100 000 stanovnika), podaci Eurostata, https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=crim_crt_case&lang=en.

²⁸ Posebno istraživanje Eurobarometra br. 502 (2020.).

²⁹ Posebno istraživanje Eurobarometra br. 502 (2020.).

Temeljni pravni okvir za jačanje integriteta u javnom sektoru, osiguravanje transparentnosti i izbjegavanje sukoba interesa jest Zakon o integritetu i sprječavanju korupcije. No donošenje izmjena Zakona o integritetu i sprječavanja korupcije radi rješavanja nedostataka okvira za borbu protiv korupcije bilo je odgođeno. Riječ je o glavnom pravnom aktu za borbu protiv korupcije u Sloveniji, a njime se uređuju i odgovornosti Komisije za sprječavanje korupcije. Vlada je u siječnju 2018. odobrila izmjene Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije radi rješavanja nekih od ključnih nedostataka postojećeg okvira, uključujući one koje je istaknula Skupina država protiv korupcije Vijeća Europe (GRECO), a njihovo odobrenje u parlamentu bilo je predviđeno za lipanj 2020.³⁰ Međutim, njihovo je donošenje odgođeno i stoga su ključne reforme za borbu protiv korupcije još uvijek nedovršene. Nije zabilježen nikakav značajan napredak u pogledu pravila ponašanja, sukoba interesa, zviždanja ili prakse „rotirajućih vrata”, koji su tek djelomično obuhvaćeni Zakonom o integritetu i sprječavanju korupcije.³¹

Komisija za sprječavanje korupcije djeluje unutar dobrog pravnog okvira, no raspoloživi ograničenim resursima. Komisija za sprječavanje korupcije autonomno je državno tijelo čija se neovisnost osigurava na temelju postupka odabira njezina vodstva, pri čemu poseban odbor za odabir sastavljen od članova svake od triju grana vlasti i civilnog društva izdaje preporuku o imenovanju predsjedniku. Komisija za sprječavanje korupcije redovito surađuje s policijom i Specijaliziranim državnim odvjetništvom, no zadržava nadzorne i administrativne istražne ovlasti. Nadalje, Komisija nadzire sprječavanje korupcije i jačanje integriteta javnih dužnosti. Komisija za sprječavanje korupcije provodi administrativne istrage i ima široke pravne ovlasti pristupa ili izdavanja naloga drugim tijelima i institucijama za provedbu zakona da prikupe dokaze. Odgovorna je za nadzor provedbe odredaba o sukobu interesa, planovima integriteta, imovinskim karticama, darovima i ograničenjima iz Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije. No GRECO je napomenuo da nedostadni resursi i postupovni nedostaci onemogućuju djelovanja Komisije za sprječavanje korupcije.³² Izmjene Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije bi trebali pružiti i odgovore na pravna pitanja koja se odnose na postupak *sui generis* Komisije za sprječavanje korupcije za rješavanje predmeta iz područja korupcije. U okviru postupka kojim Komisija za sprječavanje korupcije provodi administrativne istrage i izdaje javne odluke zabilježeni su predmeti koji su osporavani na sudovima jer prava na obranu osumnjičenika nisu bila dostatno zajamčena tijekom postupka.³³

Osim specijalizirane Komisije za sprječavanje korupcije nekoliko javnih tijela uključeno je u sprječavanje i kažnjavanje korupcije. Specijalizirano državno odvjetništvo i policija te druga državna tijela imaju važnu ulogu u borbi protiv korupcije. Ministarstvo pravosuđa odgovorno je za veći dio pravnog okvira za sprječavanje i kazneni progon korupcije, uključujući Zakon o integritetu i sprječavanju korupcije te Kazneni zakon. Ministarstvo javne uprave zaduženo je za reguliranje statusa, prava i obveza dužnosnika i ima ulogu u promicanju integriteta. Revizorski sud najviše je tijelo nadzora državnih računa, proračuna i javne potrošnje. Revizorski sud izvršava svoje ovlasti revizije potpuno neovisno i navedene ovlasti ne mogu se osporavati na sudovima ili drugim državnim tijelima. Državna

³⁰ GRECO, peti evaluacijski krug, Evaluacijsko izvješće.

³¹ Izvješće za pojedine zemlje u okviru europskog semestra za 2020.

³² GRECO, peti evaluacijski krug, Evaluacijsko izvješće, preporuka i.

³³ Postupak uključuje utvrđivanje činjenica, slanje nacrta nalaza dotičnoj osobi, nakon čega slijedi usvajanje nalaza i njihovo predstavljanje javnosti, zajedno s odgovorom dotične osobe. Prema tvrdnjama Vrhovnog suda postupci pred Komisijom za sprječavanje korupcije moraju uključivati jednake mjere zaštite kao one u okviru općih administrativnih zakonskih postupaka. To uključuje informiranje dotične osobe o provjeri, omogućujući joj osobi da dostavi obrazloženja i da ima svojeg predstavnika tijekom provjera.

revizijska komisija za postupke javne nabave neovisan je specijalizirani sud koji pruža pravnu zaštitu ponuditeljima. Cilj Programa vlade za mjere integriteta i transparentnosti 2017.–2019. bio je jačati svijest o integritetu i transparentnosti među javnim dužnosnicima i ponuditi mehanizme upravljanja i kontrole za javne financije. Dodatni je cilj bio povećati transparentnost u izradi propisa i u upravljanju postupcima.³⁴

Pravila ponašanja su uspostavljena. Odgovarajuće odredbe sadržane su u Zakonu u javnoj upravi, Zakonu o državnim službenicima i Zakonu o integritetu i sprječavanju korupcije. Dok ministri i državni tajnici podliježu Etičkom kodeksu za vladine i ministarske dužnosnike iz 2015., Zakon o integritetu i sprječavanju korupcije temeljni je pravni akt kojim se uređuju sukobi interesa za dužnosnike iz javnog sektora. Njime su uređene dužnosti dužnosnika koje se odnose na sukob interesa, imovinske kartice i njihov nadzor, ograničenja u odnosu na provedbu ostalih aktivnosti i zabrane koje se odnose na darove. Primjenjuje se na predsjednika vlade, ministre, državne tajnike, članove kabineta i glavnog tajnika vlade. Određene odredbe, na primjer one o imovinskoj kartici i ograničenjima nakon prestanka zaposlenja, također se primjenjuju na bivše dužnosnike.³⁵ Državni zbor donio je Etički kodeks 12. lipnja 2020. U njemu su navedena etička načela kojih se zastupnici moraju pridržavati te sankcije u slučaju kršenja. Međutim, istaknuti su nedostaci unutar Kodeksa ponašanja Državnog zbora u pogledu sukoba interesa, nadzora i sankcija.³⁶

Postoje odredbe o sprječavanju sukoba interesa i upravljanju njime. Pravila o izbjegavanju sukoba interesa i imovinskim karticama definirana su u okviru Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije. Izbjegavanje sukoba interesa u prvom je redu obveza svakog javnog dužnosnika koji mora odmah u pisanom obliku obavijestiti svoje nadređene ili Komisiju za sprječavanje korupcije ako dođe do sukoba. Cilj dodatnih pravila o nespojivosti funkcija i ograničavanju poslovnih aktivnosti jest sprječavanje sukoba interesa u javnom sektoru. Osim toga, Zakonom o javnim službenicima zabranjuje se državnim službenicima da izvršavaju aktivnosti koje bi uključivale sukob interesa. Njime se predviđaju i određena ograničenja i dužnosti državnih službenika (i članova njihovih obitelji) koji se odnose na prihvaćanje darova. Planiranim izmjenama proširit će se opseg obveznih pojedinaca koji se odnosi na prijavljivanje sukoba interesa. Zakonom se utvrđuje i opseg te određuje koji su dužnosnici obvezni dostaviti imovinske kartice Komisiji za sprječavanje korupcije.³⁷ Imovinske kartice moraju se dostaviti Komisiji za sprječavanje korupcije nakon preuzimanja dužnosti, jednu godinu nakon prestanka funkcije i nakon svake promjene dužnosti, aktivnosti, vlasništva ili imovine iznad 10 000 eura. Komisija za sprječavanje korupcije provodi *ad hoc* provjere i vodi evidenciju osoba koje podliježu obvezi podnošenja imovinskih kartica. Imovinske kartice dostupne su javnosti tijekom svakog mandata dužnosnika i do jedne godine nakon prestanka mandata. No imovinske kartice najviših izvršnih funkcija ne objavljuju se niti podliježu značajnoj kontroli.³⁸ U tom se pogledu preporučuje proširenje opsega imovinskih kartica na članove obitelji ministara i državnih tajnika, bez nužne obveze

³⁴ GRECO, peti evaluacijski krug, Evaluacijsko izvješće, stavak 54.

³⁵ GRECO, peti evaluacijski krug, Evaluacijsko izvješće, stavak 40.

³⁶ GRECO, četvrti evaluacijski krug, Privremeno izvješće, zaključci o Državnom vijeću.

³⁷ Oni uključuju dužnosnike na visokim položajima, lokalne, izabrane i imenovane dužnosnike kao što su profesionalni dužnosnici na visokim položajima, gradonačelnici i zamjenici gradonačelnika koji nisu profesionalci, državni službenici na visokim položajima, rukovoditelji, osobe odgovorne za javnu nabavu, državni službenici Državne komisije za reviziju postupaka javne nabave.

³⁸ GRECO je preporučio da se osigura pravodobna objava imovinskih kartica ministara i državnih tajnika i da Komisija za sprječavanje korupcije provodi detaljne provjere. GRECO, peti evaluacijski krug, Evaluacijsko izvješće, preporuka viii.

objavljivanja tih kartica.³⁹ Kako bi pružile odgovor na te preporuke, slovenska tijela planiraju izmijeniti opseg imovinske kartice i nadzora. Komisija za sprječavanje korupcije i dalje nema dovoljno osoblja i nedostaju joj financijski i ljudski resursi za izvršavanje zadaća. U tom je pogledu GRECO preporučio da se Komisiji za sprječavanje korupcije osiguraju odgovarajući resursi kako bi mogla učinkovito izvršavati svoje zadaće.⁴⁰

Lobiranje i praksa „rotirajućih vrata” zakonski su uređeni.⁴¹ Zakonom o integritetu i sprječavanju korupcije predviđena je zabrana lobiranja o pitanjima koja podliježu sudskim i upravnim postupcima, a aktivnosti lobiranja može provoditi samo fizička osoba koja je upisana u registar lobista koji uspostavlja Komisija za sprječavanje korupcije. Javni dužnosnici mogu pristati na lobiranje samo ako je lobist upisan u registar i moraju odbiti kontakt ako postoji sukob interesa. No preporučena je detaljna ocjena provedbe pravila o kontaktu između lobista i članova Državnog zbora i Državnog vijeća.⁴² Ta preporuka još uvijek nije provedena bez obzira na to što 76 % poduzeća u Sloveniji smatra da su jedini način ostvarenja poslovnog uspjeha političke veze (prosjek za EU je 54 %).⁴³ Osim toga, pravila o lobiranju za najviše izvršne funkcije sadrže mogućnosti zaobilaznja zakona i ne poštuju se dobro. Neki kontakti s trećim osobama koje žele utjecati na vladino donošenje odluka ne prijavljuju se na odgovarajući način, uključujući kontakte zakonskih i ovlaštenih predstavnika poduzeća i interesnih skupina.⁴⁴ K tome, Zakonom o integritetu i sprječavanju korupcije predviđeno je i razdoblje mirovanja za visoke dužnosnike. Za vrijeme tog razdoblja tim je osobama zabranjeno lobiranje ili postupanje u svojstvu predstavnika poslovnog subjekta koji je ostvario poslovne kontakte s tijelom u kojemu su obnašale dužnost dvije godine nakon odlaska s dužnosti. Javno tijelo ne smije poslovati ni sa subjektom u kojemu bivši dužnosnik ima interes, i to u razdoblju od jedne godine od njegova odlaska s dužnosti.⁴⁵

Slovenija je razvila dodatne mjere za sprječavanje korupcije i povećanje transparentnosti u javnoj nabavi. Slovenija se nalazi među najrazvijenijim članicama OECD-a u smislu transparentnosti i uvela je nekoliko mjera za sprječavanje korupcije u javnoj nabavi. Primjerice, planovi integriteta alati su za provjeru integriteta organizacije. Oni čine dokumentiran postupak ocjenjivanja razina osjetljivosti i izloženosti neetičkim ili koruptivnim praksama. Sve javne institucije dužne su poslati svoje planove integriteta Komisiji za sprječavanje korupcije, pri čemu je primarni cilj utvrđivanje rizika i provođenje mjera za jačanje integriteta. Zakon o javnoj nabavi uključuje sustav za obavezno elektroničko podnošenje i objavu natječaja određene vrijednosti uz konačne odluke i obrazloženja naručitelja. Te su mjere popraćene odgovarajućim izvješćima o imovinskom stanju osoba odgovornih za javnu nabavu kako je detaljno navedeno u Zakonu o integritetu i sprječavanju korupcije. Informatičko rješenje STATIST, koje je dostupno od siječnja 2016., osigurava objavu informacija o javnim ugovorima dodijeljenim u Sloveniji od 2013. Komisija za sprječavanje korupcije razvila je i internetsku aplikaciju (ERAR) koja javnosti omogućuje jednostavan pristup informacijama o poslovnim transakcijama svih tijela javnog sektora. Ona je i dalje važan pokretač transparentnosti javnog sektora koji omogućuje uvid u javnu

³⁹ GRECO, peti evaluacijski krug, Evaluacijsko izvješće, preporuka vii.

⁴⁰ GRECO, peti evaluacijski krug, Evaluacijsko izvješće, str. 4.

⁴¹ 1. kontakt koji nije javan; 2. cilj utjecanja na raspravu i donošenje propisa i drugih općih dokumenata; 3. proveden u interesu, u ime ili za račun određene interesne skupine / klijenta lobiranja.

⁴² GRECO, četvrti evaluacijski krug, Evaluacijsko izvješće, preporuka ii.

⁴³ Posebno istraživanje Eurobarometra br. 502 (2020.), str. 71.

⁴⁴ GRECO, peti evaluacijski krug, Evaluacijsko izvješće, preporuka v.

⁴⁵ Kao što je sudjelovanje od 5 % u osnivačkim pravima, upravljanju ili kapitalu kroz izravno sudjelovanje ili kroz sudjelovanje drugih pravnih osoba.

potrošnju. Međutim, dok Komisija za sprječavanje korupcije navodi da je samo 10 % svih izvješća o korupciji povezano s javnom nabavom, istraživanja Eurobarometra pokazuju da su poduzeća i dalje skeptična kad su u pitanju prakse javne nabave u Sloveniji.

Odjel za korupciju u okviru Službe za gospodarski kriminal Glavne policijske uprave odgovoran je za rješavanje kaznenih djela korupcije na nacionalnoj razini. Odjel prati, vodi i usmjerava rad svih policijskih uprava i istražuje sumnju na djela korupcije prijavljena kroz sustav e-obavijesti. Godišnji proračun Glavne policijske uprave za 2019. (369 400 eura) povećan je za 7,3 % u usporedbi s 2018. GRECO je pozdravio korake koje je policija poduzela kako bi spriječila korupciju unutar svojih redova jer policijski službenici nemaju imunitet ni privilegije u okviru postupaka. Policija je stalno među državnim tijelima koja uživaju najviše povjerenja u Sloveniji.⁴⁶ Osnovan u studenome 2009., Nacionalni istražni ured (NPU) jedinica je u okviru Uprave kriminalističke policije Glavne policijske uprave. Ured je specijaliziran za ozbiljna i složena kaznena djela, uključujući financijski kriminal, organizirani kriminal i korupciju. Nacionalni istražni ured ima autonomiju u odabiru slučajeva no Specijalizirano državno odvjetništvo kritiziralo je tu praksu jer se u određenim situacijama lokalna policija suočava s poteškoćama u složenim slučajevima koje Nacionalni istražni ured nije odlučio preuzeti.⁴⁷

U tijeku je nekoliko važnih korupcijskih slučajeva, no postoje određeni izazovi u osiguravanju uspješnog kaznenog progona. Specijalizirano državno odvjetništvo provodi kazneni progon najozbiljnijih kaznenih djela, uključujući korupciju, koja se smatra prioritetom politike od 2017.⁴⁸ Međutim, u nekoliko važnih slučajeva približava se ili je nastupila zastara, a na zatvaranje slučajeva navodno utječe neučinkovitost policije u utvrđivanju prioritetnih slučajeva i prenošenju informacije povezanih sa slučajem. Osim toga, Slovenija bilježi najviši postotak ispitanika koji smatraju da nema dovoljno uspješnih slučajeva kaznenog progona kako bi se osobe odvratilo od koruptivnih praksi (72 %) i ne slažu se s tvrdnjom da su nastojanja vlade u pogledu borbe protiv korupcije djelotvorna (77 %).⁴⁹ Slovenija je uvela konfiskaciju imovine u svoje nacionalno pravo 2011., kada je donesen Zakon o oduzimanju nezakonito stečene imovine. Međutim, 2018. Ustavni sud presudio je da oduzimanje imovine koju je optuženik stekao prije 2011. predstavlja „nedopustivu retroaktivnost”.⁵⁰ Ta odluka ima praktične posljedice na rad sustava konfiskacije i njegovu učinkovitost jer tijela sad mogu primijeniti samo instrument konfiskacije u odnosu na imovinu koju je optuženik stekao nakon 2011. No bez obzira na to, državno odvjetništvo podiglo je 147 optužnica povezanih s korupcijom u 2019., 22 % manje nego u 2018. (188). Sudovi su u 2019. donijeli 21 osuđujuću presudu, 30 % manje nego u 2018. (30), te devet oslobađajućih presuda (tri u 2018.), a jedan je predmet odbačen (dva u 2018.). Pred sudovima je dodatnih 225 korupcijskih predmeta u raznim fazama kaznenog postupka, a sudovi tek trebaju donijeti prvostupanjske presude.⁵¹ Tijela su napomenula da se smanjeni broj optužnica i presuda može pripisati poteškoćama u provjeri dokaza koje dostave

⁴⁶ Posebno istraživanje Eurobarometra br. 502 (2020.).

⁴⁷ Informacije dobivene u kontekstu posjeta zemlji.

⁴⁸ Godišnje izvješće o Specijaliziranom državnom odvjetništvu, *Vrhovno državno tožilstvo. Letno poročilo za leto 2019.*

⁴⁹ Posebno istraživanje Eurobarometra br. 502 (2020.).

⁵⁰ Odluka Ustavnog suda od 5. srpnja 2018., U-I-6/15-23, Up-33/15-32 i Up-1003/15-27.

⁵¹ Godišnje izvješće o Specijaliziranom državnom odvjetništvu, *Vrhovno državno tožilstvo. Letno poročilo za leto 2019.*

zviždači koji su samo djelomično zaštićeni u okviru Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije.⁵²

⁵² Informacije dobivene u kontekstu posjeta zemlji.

III. MEDIJSKI PLURALIZAM

U Sloveniji su sloboda izražavanja i informiranja utvrđene u Ustavu, a medijski pluralizam osiguran je specifičnim sektorskim zakonodavstvom. Regulatorno tijelo za medije, Agencija za komunikacijske mreže i usluge, neovisno je tijelo, pravno i funkcionalno odvojeno od vlade. U okviru pravila o transparentnosti vlasništva nad medijima od poduzeća se zahtijeva da tijelima nadležnima za tržišno natjecanje prijave utjecaj vlasnika ili uprave koji nadilazi određeni prag. Znatna promjena vlasništva zahtijeva i suglasnost nadležnog ministarstva. Zaštita novinara nije posebno zakonski uređena i primjenjuju se mehanizmi koji su dostupni svim građanima.⁵³

Neovisnost Agencije za komunikacijske mreže i usluge predviđena je zakonom, no njezina je učinkovitost ograničena nedostatkom ljudskih resursa i mjera zaštite od političkog uplitanja. Osim što je regulatorno tijelo za medije, Agencija za komunikacijske mreže i usluge Republike Slovenije (AKOS) regulatorno je tijelo nadležno i za telekomunikacijski i poštanski sektor te sektor željezničkog prijevoza. Status AKOS-a zajamčen je Zakonom o elektroničkim komunikacijama.⁵⁴ Njegove provedbene ovlasti u području audiovizualnih medija utvrđene su Zakonom o medijima⁵⁵ i Zakonom o audiovizualnim medijskim uslugama.⁵⁶ Oba zakona trenutno prolaze postupak revizije i trebali bi prenijeti revidiranu Direktivu o audiovizualnim medijskim uslugama (AVMSD): javno savjetovanje pokrenuto je u srpnju 2020. u trajanju od samo pet dana. Nakon mnogobrojnih kritika, među ostalima kritika nacionalnih i međunarodnih medijskih udruženja, razdoblje savjetovanja produljeno je do početka kolovoza, odnosno rujna.⁵⁷ AKOS-om upravljaju ravnatelj i Vijeće Agencije, koje se sastoji od pet članova. Direktor ima ovlast donošenja odluka, a Vijeće nadzire realizaciju programa rada i odobrava financijsko planiranje. Imenuje ih vlada na temelju prethodnog postupka odabira, a prijedlog ravnatelja vladi dostavlja nadležni ministar. Smjenjivanje i razrješenje s dužnosti mogu stupiti na snagu samo zbog nepodobnosti za zauzeti položaj ili nesposobnosti, ili zbog drugih uvjerljivih razloga koji se odnose na određenu osobu. Iako su pravila koja se odnose na sukob interesa s industrijom definirana u Zakonu o elektroničkim komunikacijama, ne postoje posebne odredbe o mogućnosti postojanja sukoba interesa ravnatelja u odnosu na neku političku stranku.⁵⁸ O financijskim i ljudskim resursima odlučuje regulatorno tijelo. Proračun se izdvaja iz prihoda ostvarenih iz djelatnosti Agencije, čime se dodatno pojačava njezina neovisnost od vlade. Međutim, uzimajući u obzir širok raspon ovlasti, čini se da Agencija ne raspolaže dostatnom količinom ljudskih resursa, što bi zauzvrat moglo utjecati na njezinu učinkovitost. Agencija ima ovlast izricanja sankcija koje se mogu osporiti na sudu. Agencija predstavlja svoje godišnje izvješće vladi i parlamentu te objavljuje sve relevantne dokumente

⁵³ Nakon što je između 2018. i 2019. pala za dva mjesta, Slovenija je ponovno zauzela svoj prethodni položaj na Svjetskom indeksu slobode medija Reportera bez granica i sada je opet na 32. mjestu na svjetskoj razini. Reporteri bez granica, Slovenija.

⁵⁴ *Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKon-1).*

⁵⁵ *Zakon o medijih (ZMed).*

⁵⁶ *Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS).*

⁵⁷ Nacrt Zakona o medijima, <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=10493>, Nacrt Zakona o audiovizualnim medijskim uslugama, <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=11475>. Državno tijelo nadležno za tržišno natjecanje protivilo se nacrtu izmjena Zakona o medijima koje utječu na preispitivanje spajanja u području medija.

⁵⁸ Praćenje medijskog pluralizma 2020., članak 182. Zakona o elektroničkim komunikacijama (*Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKon-1)*).

na svojim internetskim stranicama, osiguravajući dobru razinu transparentnosti.⁵⁹ Alatom za praćenje medijskog pluralizma (MPM 2020) utvrđena je srednja razina rizika u području neovisnosti i učinkovitosti regulatornog tijela za medije, najviše zbog nedostatka mjera zaštite od političkog uplitanja.⁶⁰

Transparentnost vlasništva nad medijima zahtijeva izjavu o vlasničkim ili upravljačkim udjelima. Prema Zakonu o medijima izdavačka kuća ili organizacija za radiodifuziju mora prijaviti svaki porast pojedinačnog vlasničkog ili upravljačkog udjela u trgovačkom društvu od 5 % ili više. Određene informacije javno se objavljuju na internetskim stranicama Ministarstva kulture.⁶¹ Postojeće zakonodavstvo može otežati identifikaciju ako se donošenje odluka odvija u pozadini, posebno u slučaju višestrukih kaskadnih vlasnika.⁶² Alatom za praćenje medijskog pluralizma 2020. (MPM 2020) stoga je ocijenjeno da je transparentnost vlasništva nad medijima u Sloveniji na razini srednjeg rizika.⁶³ Nacrtom prijedloga revizije zakona predstavljenim u srpnju 2020. proširuje se područje primjene Zakona o medijima na digitalne medije i uklanja se minimalni prag od 5 %, osim za poduzeća organizirana kao dionička društva.⁶⁴ U nacrtu prijedloga također se javno objavljuju sve informacije povezane s vlasništvom, uključujući prethodno neobjavljene financijske izvore i novouvedene izvore koji dolaze iz javnih sredstava.⁶⁵

Dodjela državnog oglašavanja nije posebno zakonski uređena. Ne prikupljaju se podaci o prihodima medijskih poduzeća pa je teško dobiti pouzdane informacije o rashodima za oglašavanje, uključujući identitet ugovaratelja. Za vrijeme izbora samo su javni mediji dužni osigurati dostatno vrijeme emitiranja za potrebe pravednog političkog predstavljanja u relevantnim programima.

Zakonom o integritetu i sprječavanju korupcije predviđena su opća pravila o sukobu interesa za javne dužnosnike, uključujući medijski sektor.⁶⁶ Osim njih ne postoje posebna pravila kojima bi se regulirao sukob interesa u medijskom sektoru, na primjer između političkih stranaka i vlasnika medija. U praksi to ima negativan učinak na medijski pluralizam u Sloveniji. Prijavljena je visoka razina političkog utjecaja na medijska poduzeća koji se može postepeno proširiti na novinare i televizijske kuće na regionalnoj i lokalnoj razini. Stanovništvo često smatra da su velika medijska poduzeća u Sloveniji posebno politički pristrana. Na primjer, smatra se da barem dvije televizijske postaje, a i tiskane i internetske medije politički kontrolira jedna politička stranka.⁶⁷ U tom kontekstu alatom za praćenje medijskog pluralizma 2020. utvrđena je visoka razina rizika u području političke neovisnosti medija. Dionici su izrazili zabrinutost u vezi s mogućim promjenama u pogledu financiranja nacionalne javne radio-televizijske kuće i upravljanja nacionalnom novinskom agencijom, koje su se smatrale politički motiviranim.

⁵⁹ U tom bi kontekstu trebalo podsjetiti da se u revidiranoj Direktivi o audiovizualnim medijskim uslugama predviđaju posebna jamstva za neovisnost i učinkovitost nacionalnih regulatornih tijela za medije.

⁶⁰ Praćenje medijskog pluralizma 2020.

⁶¹ Članci 12. i 14. Zakona o medijima.

⁶² Informacije dobivene u kontekstu posjeta zemlji za Izvješće o vladavini prava 2020.

⁶³ U tom pogledu treba podsjetiti da revidirana Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama potiče države članice da donesu zakonodavne mjere kojima se predviđa da pružatelji medijskih usluga u njihovoj nadležnosti učine dostupnima informacije o svojoj vlasničkoj strukturi, uključujući o stvarnim vlasnicima.

⁶⁴ Izmijenjeni članak 12., Nacrt Zakona o medijima.

⁶⁵ Vidjeti prethodnu napomenu.

⁶⁶ Zakon o integritetu i sprječavanju korupcije.

⁶⁷ Praćenje medijskog pluralizma 2020.

Provedba prava na informiranje dovodi do dugotrajnih postupaka, no nije zabilježeno puno slučajeva kršenja.⁶⁸ Pravo je utvrđeno u Ustavu i regulirano Zakonom o pristupu javnim informacijama. Uspostavljeni su žalbeni mehanizmi kojima upravlja povjerenik za informacije. Alatom za praćenje medijskog pluralizma 2020. (MPM 2020) utvrđena je niska razina rizika u području zaštite prava na informiranje.

Iako su fizički napadi na novinare rijetkost, često dolazi do uznemiravanja ili prijetnji upućenih novinarima na internetu, a pravosudni sustav rijetko ih sankcionira. Kad je riječ o okviru za zaštitu novinara, sloboda izražavanja i informiranja utvrđene su u Ustavu i relevantnim zakonima (npr. Kaznenom zakonu) te su uspostavljeni sudski mehanizmi. Iako su Reporteri bez granica primijetili da 2019. nisu zabilježeni fizički napadi na novinare,⁶⁹ prijavljene su parnice s učinkom zastrašivanja.⁷⁰ Zabilježeni su i slučajevi progona novinara koji su objavili informacije od javnog interesa.⁷¹ „Pravo na ispravak”,⁷² oslabljeni medijski pluralizam i samocenzura novinara istaknuti su kao problematični u Svjetskom indeksu slobode medija 2019.⁷³ U Sloveniji je kazna zatvora jedna od predviđenih sankcija za klevetu. Alatom za praćenje medijskog pluralizma 2020. (MPM 2020) utvrđena je srednja razina rizika u području zaštite slobode izražavanja u 2018. i 2019. Međutim, čini se da se stanje pogoršalo. Platforma Vijeća Europe za promicanje zaštite novinarstva i sigurnosti novinara 2020. objavila je četiri upozorenja koja se odnose na Sloveniju, uglavnom povezana s uznemiravanjem novinara.⁷⁴ Tri od četiri upozorenja riješena su odgovorom slovenskih tijela, kako je navedeno na platformi. Napadi i prijetnje na internetu, uključujući one političara, mnogobrojni su, no mnogo je počinitelja anonimno.⁷⁵ Nekoliko je organizacija izrazilo zabrinutost u pogledu sigurnosti jednog istraživačkog novinara s obzirom na nedavni zabrinjavajući slučaj.⁷⁶ Uznemiravanje ili prijetnje upućene novinarima na internetu rijetko se sankcioniraju zbog uske primjene kaznenog prava. To ovisi o pravnom tumačenju državnog odvjetništva, pri čemu javno poticanje na mržnju mora biti „stvarno” i dovoditi do „stvarne opasnosti za javni red i mir” da bi se progonilo kao kazneno djelo.⁷⁷ Navedeno bi tumačenje moglo imati negativan učinak na zaštitu novinara u okviru kaznenopravnog sustava. Osim toga, razni su izvori prijavili da sudski postupci koji uključuju novinare znaju biti dugotrajni,

⁶⁸ Vidjeti prethodnu napomenu.

⁶⁹ Reporteri bez granica, Slovenija.

⁷⁰ Vidjeti prethodnu napomenu.

⁷¹ Praćenje medijskog pluralizma 2020. (MPM 2020), Vijeće Europe, Platforma za promicanje zaštite novinarstva i sigurnosti novinara.

⁷² Zakon o medijima: u skladu s člankom 26. nudi se mogućnost zahtijevanja ispravka tvrdnje ako prava i interesi pogođene osobe nisu poštovani.

⁷³ Reporteri bez granica, Slovenija.

⁷⁴ Vijeće Europe, Platforma za promicanje zaštite novinarstva i sigurnosti novinara.

⁷⁵ Praćenje medijskog pluralizma 2020.

⁷⁶ Vijeće Europe, Platforma za promicanje zaštite novinarstva i sigurnosti novinara, upozorenje br. 28/2020 o istraživačkom novinaru Blažu Zgagi; <https://rsf.org/en/news/seven-organisations-call-slovenian-government-stop-harassing-investigative-journalist>.

⁷⁷ ECRI – Peto izvješće, Pravno mišljenje Vrhovnog državnog odvjetništva o kaznenom progonu iz članka 297. Kaznenog zakona. No treba napomenuti da je 2019. Vrhovni sud obrazložio da postoje dva načina počinjenja kaznenog djela iz članka 297. Kaznenog zakona: a) poticanjem ili raspirivanjem mržnje i nasilja ili netolerancije na način koji može ugroziti ili narušiti javni red i mir ili b) prijetnjama, uvredama ili verbalnim zlostavljanjem. Navedeno je da, u slučaju da ponašanje čine prijetnje, uvrede ili verbalno zlostavljanje, ne postoji preduvjet bilo kakvog potencijalnog ugrožavanju javnog reda i mira. No obrazloženo je i da ako se ponašanje odvija na način koji bi mogao ugrožavati ili narušiti javni red i mir, nije nužno da takvo ugrožavanje bude neposredno, već samo da ima potencijal rezultirati konkretnim ugrožavanjem. <http://www.sodisce.si/vsrs/objave/2019080810051183/>.

što dovodi do odvratajućeg učinka na slobodu izražavanja i žrtve često odvrća od prijavljivanja takvih radnji.⁷⁸

IV. OSTALA INSTITUCIJSKA PITANJA POVEZANA SA SUSTAVOM PROVJERE I RAVNOTEŽE

Slovenija ima parlamentarni sustav vlasti nesavršene dvodomne strukture, pri čemu zakone donosi samo Državni zbor (donji dom parlamenta), a ne i Državno vijeće (gornji dom parlamenta).⁷⁹ Nacrt zakona mogu predložiti vlada, bilo koji član parlamenta ili najmanje 5 000 „birača”. Ustavni sud provodi *ex post* ocjenu ustavnosti, među ostalim u konkretnim predmetima na temelju ustavne tužbe. Osim pravosudnog sustava čitav niz drugih institucija, posebno pučki pravobranitelj i zagovornik načela jednakosti, imaju ulogu u sustavu provjere i ravnoteže.

Savjetovanje s javnosti o nacrtima zakona organizira se putem namjenskog internetskog alata. U parlamentarnoj rezoluciji preporučuje se da javno savjetovanje traje između 30 i 60 dana i da se postupak sažme u obliku izvješća.⁸⁰ Nacrti zakona objavljuju se na namjenskoj internetskoj stranici e-Demokracija,⁸¹ putem koje javnost može dostaviti svoje doprinose. U praksi javnost nema uvijek dovoljno mogućnosti sudjelovanja u zakonodavnom postupku. Preporučeno razdoblje savjetovanja često se ne poštuje jer se javnosti daje manje vremena da dostavi svoje primjedbe. Ponekad se primjedbe ne razmatraju na odgovarajući način.⁸² Zakoni mogu biti doneseni u skraćenom ili hitnom postupku pod uvjetima utvrđenima u poslovniku Državnog zbora.⁸³ Kolegij predsjednika Državnog zbora zatim odlučuje o tome hoće li se o zakonu raspravljati na taj način.⁸⁴ U skraćenom i hitnom postupku ne održava se opća rasprava, a drugo i treće čitanje održavaju se u istom zasjedanju parlamenta. U parlamentarnom sazivu 2014.–2018. 39 % svih zakona doneseno je u skladu s redovnim postupkom, 19,1 % zakona doneseno je u skladu s hitnim postupkom, a 23 % zakona doneseno je u skladu sa skraćenim zakonodavnim postupkom.⁸⁵

Zbog povećanog broja ustavnih tužbi povećava se broj neriješenih predmeta i produljuje trajanje postupaka na Ustavnom sudu. U skladu s Ustavom Ustavni sud ima ovlast ocjene usklađenosti zakona, propisa, općih akata izdanih u okviru obnašanja javne dužnosti, međunarodnih ugovora i ustavnih tužbi. Postupke mogu pokrenuti, među ostalima,

⁷⁸ U tom bi kontekstu trebalo podsjetiti da bi u skladu s europskim standardima i kako je navedeno u Preporuci 2016/4 Vijeća Europe „države članice trebale uspostaviti sveobuhvatan zakonodavni okvir koji omogućuje novinarima i drugim medijskim akterima da daju svoj doprinos javnoj raspravi na učinkovit način i bez straha”.

⁷⁹ Ustavni sud Republike Slovenije, presuda od 22. listopada 2008., U-I-295/07.

⁸⁰ Rezolucija o zakonodavnoj aktivnosti. Javno savjetovanje ne provodi se u posebnim zakonodavnim postupcima kao što su hitni postupci ili u odnosu na određena pitanja kao što je državni proračun.

⁸¹ Internetska stranica dostupna je na adresi <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija>.

⁸² Europska mreža nacionalnih institucija za zaštitu ljudskih prava (2020.), Vladavina prava u Europskoj uniji: izvješća nacionalnih institucija za zaštitu ljudskih prava. Informacije dobivene u kontekstu postupka savjetovanja radi sastavljanja Izvješća o vladavini prava za 2020.

⁸³ Zakonodavstvo može biti doneseno u skraćenom postupku u sljedećim slučajevima: manje izmjene zakona, istek valjanosti zakona ili nekih njegovih odredaba, manje usklađivanje sa zakonodavstvom EU-a ili drugim nacionalnim zakonodavstvom ili izmjene zakona koje su bile predmet odluka Ustavnog suda (Poslovnik Državnog zbora, članak 142.); u slučaju nacionalne sigurnosti, prirodnih katastrofa ili radi sprječavanja ozbiljnih posljedica za funkcioniranje države vlada može predložiti Državnom zboru donošenje akta u okviru hitnog postupka (Poslovnik Državnog zbora, članak 143.).

⁸⁴ Poslovnik Državnog zbora, članak 143.

⁸⁵ Državni zbor Republike Slovenije (2018.), Izvješće o radu Državnog zbora u parlamentarnom sazivu 2014.–2018.

Državni zbor, jedna trećina njegovih zastupnika, vlada, pučki pravobranitelj⁸⁶, Sudbeno vijeće ili glavni državni odvjetnik. Ustavni sud može staviti izvan snage zakone koji nisu u skladu s Ustavom te staviti izvan snage ili poništiti propise ili opće akte izdane u okviru obnašanja javne dužnosti koji su neustavni ili nezakoniti. Ako Ustavni sud smatra propis neustavnim ili nezakonitim, u tom slučaju izdaje deklaratornu odluku. Ustavni sud je 2019. riješio 1 804 predmeta.⁸⁷ Iako su se zahtjevi za ocjenu ustavnosti dodatno smanjili (na 165 predmeta), Ustavni sud zbog stalnog povećanja ustavnih tužbi ne može riješiti sve predmete. Trenutačno rješava više od 2 500 predmeta, od kojih više od četiri petine čine ustavne tužbe. Od 2016. broj neriješenih predmeta povećavao se za otprilike 25 % svake godine. Posljedično tome, prosječno trajanje postupaka povećalo se s 250 dana u 2012. na 425 dana odnosno 500 dana u 2019. za ustavne tužbe odnosno predmete ocjene ustavnosti. Ustavni sud također preuzeo je i ocjenu određenih mjera donesenih kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19.⁸⁸

Pučki pravobranitelj i zagovornik načela jednakosti također su zaduženi za zaštitu prava pojedinaca. Pučki pravobranitelj zadužen je za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u odnosu na državna tijela, lokalnu samoupravu i osobe koje obnašaju javnu dužnost. Pučki pravobranitelj akreditiran je kao nacionalna institucija za zaštitu ljudskih prava statusa B koji dodjeljuje Globalni savez nacionalnih institucija za ljudska prava. Nakon akreditacije ovlasti pravobranitelja povećane su kako bi se ostvario status A.⁸⁹ Ured pučkog pravobranitelja djeluje i kao pravobranitelj za djecu. Pučki pravobranitelj sastavlja godišnja izvješća o kojima se raspravlja u Državnom zboru.⁹⁰ Vlada zatim priprema odgovor na nalaze i preporuke sadržane u izvješću. Druga neovisna institucija čija je zadaća zaštita ljudskih prava jest zagovornik načela jednakosti, neovisno tijelo čije zadaće uključuju zaštitu od diskriminacije i promicanje jednakosti na sustavnoj razini, savjetovanje, pravnu podršku i zastupanje pred sudom za žrtve diskriminacije te izdavanje pravno obvezujućih odluka temeljenih na pritužbama protiv diskriminacije. Međutim, zagovornik načela jednakosti nema ovlasti izricanja sankcija.⁹¹ Usprkos povećanju financijskih resursa ima relativno mali broj zaposlenika.⁹² Treba napomenuti da se i ostala neovisna tijela suočavaju s poteškoćama.⁹³

⁸⁶ Tijekom godina pučki pravobranitelj podnio je 31 zahtjev za ocjenu ustavnosti ili zakonitosti propisa ili općeg akta izdanog u okviru obnašanja javne dužnosti, Europska mreža nacionalnih institucija za zaštitu ljudskih prava (2020.), Vladavina prava u Europskoj uniji: izvješća nacionalnih institucija za zaštitu ljudskih prava.

⁸⁷ Izvješće o radu Ustavnog suda za 2019.

⁸⁸ Kako bi odgovorila na pandemiju bolesti COVID-19, Slovenija nije proglasila izvanredno stanje i vlada je donijela većinu mjera u skladu sa Zakonom o zaraznim bolestima, koji je također izmijenjen u travnju 2020. U skladu s tim zakonom vlada mora obavijestiti parlament o svakoj poduzetoj mjeri. Vidjeti, na primjer, odluku Ustavnog suda o ograničavanju kretanja između općina, U-I-83/20-10, 16.4.2020.

⁸⁹ Ponovna akreditacija predviđena za ožujak 2020. odgođena je zbog pandemije bolesti COVID-19.

⁹⁰ Izvješća su dostupna na <http://www.varuh-rs.si/sl/promocija-publikacije-projekti/publikacije-gradiva/letna-porocila-priporocila-dz-odzivna-porocila-vlade/>.

⁹¹ Treba napomenuti da je u preporuci Komisije navedeno da ako tijela za jednakost imaju pravnu sposobnost donošenja obvezujućih odluka, država članica trebala bi im dodijeliti i ovlast izricanja primjerenih, učinkovitih i razmjernih kazni. Vidjeti Preporuku Komisije od 22. lipnja 2018. o standardima za tijela za jednakost C(2018) 3850 final, 1.1.2(5).

⁹² U prvoj godini rada zagovorniku je dodijeljeno ukupno 200 000 eura, što mu je onemogućilo mogućnost razvoja i ispunjenja njegova širokog mandata. No početkom 2019. izvršen je rebalans proračuna i zagovorniku je dodijeljeno 1 100 000 eura. Vidjeti slovenski doprinos Izvješću o vladavini prava za 2020. Krajem 2019. zagovornik je imao 19 zaposlenika.

⁹³ U svibnju 2020. vlada/glavni ravnatelj policije smijenili su ravnatelje nekolicine neovisnih tijela: ravnatelja specijaliziranog policijskog odjela za borbu protiv korupcije, ravnatelja Statističkog ureda (SURS), ravnatelja Financijsko-obavještajne jedinice. To je bilo prvi put da je do takvih razrješenja došlo bez

Cilj Nacionalne strategije za razvoj nevladinog sektora i volonterskog rada jest povećanje potpore za nevladine organizacije do 2023. Strategijom se utvrđuju mjere za pružanje potpore tim organizacijama u pridonošenju načelima pluralizma i demokracije u društvu.⁹⁴ Strategijom se promiču i transparentnost, integritet i odgovornost nevladinih organizacija. Država financira projekte i programe nevladinih organizacija u područjima za koja smatra da bi nevladine organizacije u njima mogle provesti javne politike i pružiti usluge građanima. Financiranje se uglavnom odvija putem javnih natječaja, javnih poziva ili u obliku izravnog financiranja. Slovenija se smatra državom otvorenog i bogatog prostora civilnog društva s relativno visokim razinama volonterskog rada.⁹⁵

navođenja razloga. Treba napomenuti da je u lipnju 2020. Komisija poslala dopis u kojem je zahtijevala obrazloženje razrješenja ravnatelja Statističkog ureda s obzirom na pravila EU-a o neovisnosti nacionalnih statističkih tijela. Ravnatelj specijaliziranog policijskog odjela za borbu protiv korupcije i ravnatelj Statističkog ureda pokrenuli su sudsko preispitivanje svojih razrješenja. Ministarstvo unutarnjih poslova: Policija (2020.), Slovenska vlada (2020.), 47. dopisna sjednica Vlade Republike Slovenije.

⁹⁴ Strategija je dostupna na adresi <https://www.gov.si/en/topics/non-governmental-organisations/>.

⁹⁵ Ocjena CIVICUS-a; ocjene su na ljestvici od pet kategorija definirane kako slijedi: otvoren, sužen, ometan, potisnut i zatvoren.

Prilog: Popis izvora prema abecednom redoslijedu

**Popis doprinosa primljenih u okviru savjetovanja za Izvješće o vladavini prava za 2020. dostupan je na (internetska stranica komunikacije).*

Centar za medijski pluralizam i slobodu medija (2020.), Praćenje medijskog pluralizma 2020. <https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/mpm-2020>.

CIVICUS, Monitor tracking civic space: Slovenia (Praćenje prostora civilnog društva: Slovenija.) <https://monitor.civicus.org/country/slovenia/>

Državni zbor Republike Slovenije (2018.), Izvješće o radu Državnog zbora u parlamentarnom sazivu 2014.–2018. https://fotogalerija.dz-rs.si/datoteke/Publikacije/PorocilaDZ/Mandat_2014%E2%80%932018/Report_2014-2018.pdf.

Europska komisija (2016., 2017., 2018., 2019., 2020.), Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u.

Europska komisija protiv rasizma i netolerancije (ECRI) (2019.), Peto izvješće o Sloveniji. <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/slovenia>.

Europska mreža nacionalnih institucija za zaštitu ljudskih prava (2020.), Vladavina prava u Europskoj uniji: izvješća nacionalnih institucija za zaštitu ljudskih prava. Doprinos u kontekstu postupka savjetovanja za sastavljanje Izvješća o vladavini prava za 2020.

Europska mreža sudbenih vijeća (2020.), Doprinos Europske mreže sudbenih vijeća savjetovanju s dionicima za Izvješće o vladavini prava za 2020.

Glavna uprava za komunikaciju (2020.), Posebno istraživanje Eurobarometra br. 502: korupcija.

GRECO (2013.), četvrti evaluacijski krug, Evaluacijsko izvješće za Sloveniju o sprječavanju korupcije među parlamentarnim zastupnicima, sucima i državnim odvjetnicima.

GRECO (2016.), četvrti evaluacijski krug, Privremeno izvješće o usklađenosti Slovenije o sprječavanju korupcije među parlamentarnim zastupnicima, sucima i državnim odvjetnicima.

GRECO (2018.), peti evaluacijski krug, Evaluacijsko izvješće za Sloveniju o sprječavanju korupcije i promicanju integriteta u središnjoj državi (najviše izvršne funkcije) i agencijama za izvršavanje zakonodavstva.

Ministarstvo kulture, internetska stranica registra medija. <https://rmsn.ekultura.gov.si/razvid/mediji>.

Ministarstvo unutarnjih poslova: Policija (2020.), Igor Lamberger od danas preuzima upravljanje Nacionalnim istražnim uredom. <https://www.policija.si/medijsko-sredisce/sporocila-za-javnost/sporocila-za-javnost-gpue/103938-z-danasnjim-dnem-vodenje-nacionalnega-preiskovalnega-urada-prevzema-igor-lamberger>.

Preporuka Komisije od 22. lipnja 2018. o standardima za tijela za jednakost C(2018) 3850 final.

Pučki pravobranitelj Republike Slovenije (2020.), Godišnje izvješće pučkog pravobranitelja Republike Slovenije za 2019. <http://www.varuh-rs.si/sl/promocija-publikacije-projekti/publikacije-gradiva/letna-porocila-priporocila-dz-odzivna-porocila-vlade/>.

Radni dokument službi Komisije – Izvješće za Sloveniju 2020. Prilog komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskoj središnjoj banci i Euroskupini 2020. Europski semestar: ocjena napretka u provedbi strukturnih reformi te sprječavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža i rezultati detaljnih preispitivanja u skladu s Uredbom (EU) br. 1176/2011 SWD/2020/523 final.

Reporteri bez granica, Slovenija. <https://rsf.org/en/slovenia>.

Slovenska vlada (2018.), Vrhovni sud predstavio je nove aktivnosti za dugoročno poboljšanje kvalitete i ugleda slovenskog sudstva. <http://www.sodisce.si/vsrs/objave/2018102509355191/>.

Slovenska vlada (2019.), Vrhovni sud donio je odluku o važnosti sankcioniranja radnji u kojima postoje znakovi govora mržnje. <http://www.sodisce.si/vsrs/objave/2019080810051183/>.

Slovenska vlada (2020.), 47. dopisna sjednica Vlade Republike Slovenije. <https://www.gov.si/novice/2020-05-21-47-dopisna-seja-vlade-republike-slovenije/>.

Slovenska vlada (2020.), Doprinos Slovenije Izvješću o vladavini prava za 2020.

Slovenska vlada, internetska stranica e-demokracija. <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija>.

Sudbeno vijeće (2019.), Zahtjev za ocjenu ustavnosti i djelomičnu obustavu primjene Zakona o parlamentarnoj istrazi. <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=SKLU291>.

Ustavni sud Republike Slovenije (2019.), Odluka o privremenoj obustavi Zakona o parlamentarnoj istrazi u odnosu na suce. <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=SKLU291>.

Ustavni sud Republike Slovenije (2019.), Odluka o privremenoj obustavi Zakona o parlamentarnoj istrazi u odnosu na državne odvjetnike. <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=SKLU293>.

Ustavni sud Republike Slovenije (2020.), Izvješće o radu Ustavnog suda za 2019. https://www.usrs.si/wp-content/uploads/2020/05/usrs_letnoporocilo_2019.pdf.

Ustavni sud Republike Slovenije, odluka od 16. travnja 2020., U-I-83/20-10, <http://www.usrs.si/zadrzanje-izvrsevanja-7-clena-odloka-o-zacasni-splosni-prepovedi-gibanja-in-zbiranja-ljudina-javnih/>.

Ustavni sud Republike Slovenije, presuda od 22. listopada 2008., U-I-295/07.

Ustavni sud Republike Slovenije, presuda od 5. srpnja 2018., U-I-6/15-23, Up-33/15-32 i Up-1003/15-27. <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ODLU1809>.

UX Design Awards, dobitnik nagrade UX Design Awards 2019. <https://ux-design-awards.com/news/gewinner-der-ux-design-awards-2019-2/>.

Vijeće Europe (2019.), Newsroom: CEPEJ dodjeljuje nagradu Kristalna vaga pravde Vrhovnom sudu Republike Slovenije. <https://www.coe.int/en/web/human-rights-rule-of-law/-/the-cepej-awards-the-crystal-scales-of-justice-prize-to-the-supreme-court-of-slovenia>.

Vijeće Europe, Platforma za promicanje zaštite novinarstva i sigurnosti novinara: Slovenija. <https://www.coe.int/en/web/media-freedom/slovenia>.

Vijeće Europe: Europska komisija protiv rasizma i netolerancije – ECRI (2019.), Izvješće ECRI-ja o Sloveniji. <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/slovenia>.

Vijeće Europe: Odbor ministara (2016.), Preporuka CM/Rec(2016)4 Odbora ministara državama članicama o zaštiti novinarstva i sigurnosti novinara i drugih medijskih aktera.

Virtualni posjet Sloveniji u kontekstu Izvješća o vladavini prava za 2020.

Vrhovni sud (2019.), Godišnje izvješće za 2019. http://www.sodisce.si/mma_bin.php?static_id=2020052510305888.

Vrhovno državno odvjetništvo (2013.), Pravno mišljenje o kaznenom progonu iz članka 297. Kaznenog zakona. http://www.spletno-oko.si/sites/default/files/sovrazni_govor_pravno_stalisce_-_vrhovno_tozilstvo_0.doc.

Vrhovno državno odvjetništvo (2019.), Godišnje izvješće za 2019.

Vrhovno državno odvjetništvo i glavni državni odvjetnik (2019.), Inicijativa za ocjenu ustavnosti Zakona o parlamentarnoj istrazi. <https://www.dtrs.si/files/documents/USTAVNA%20POBUDA03.pdf>.

Prilog II.: Posjet Sloveniji

Službe Komisije u lipnju 2020. održale su virtualne sastanke sa sljedećim organizacijama:

- Agencija za komunikacijske mreže i usluge (AKOS)
- Udruženje novinara
- Udruženje novinara i izdavača
- Komisija za sprječavanje korupcije
- Glavna policijska uprava, Odjel za korupciju
- Sudbeno vijeće
- Ministarstvo pravosuđa
- Ministarstvo javne uprave
- Specijalizirano državno odvjetništvo
- Državnoodvjetničko vijeće
- Vrhovni sud
- Vrhovno državno odvjetništvo
- Transparency International Slovenija

* Komisija se u okviru brojnih horizontalnih sastanaka sastala i sa sljedećim organizacijama:

- Amnesty International
- Civil Liberties Union for Europe
- Civil Society Europe
- Konferencija europskih crkava
- EuroCommerce
- Europski centar za neprofitno pravo
- Europski centar za slobodu tiska i medija
- Europski građanski forum
- Free Press Unlimited
- Front Line Defenders (Zaklada za zaštitu branitelja ljudskih prava)
- ILGA-Europe
- Međunarodna komisija pravnik
- Međunarodna federacija za ljudska prava
- International Press Institute (Organizacija za promicanje i zaštitu slobode medija)
- Lifelong Learning Platform (Europsko udruženje civilnog društva za obrazovanje)
- Pravna inicijativa zaklade Otvoreno društvo / Europski institut Otvoreno društvo
- Reporteri bez granica
- Transparency International EU